

akciók, a békemenetek, a béketréningek és a párbeszéd éppúgy, mint a közvetítői munka és a konkrét mediáció, vagy az elméleti és gyakorlati kiállás az emberi jogokért.

A vallási szereplők a konfliktus minden szakaszában képesek lehetnek békét teremteni. Kitarthatnak és remélhetnek akkor is, amikor mások már távoznak, és elveszítik bátorságukat. Küzdhetnek és hihetnek a jóban, amikor mások megadják magukat a bajnak, és belsőleg megmerevednek. Nem csupán a közvetlen erőszakalkalmazás – sértegetés, verés, fegyveres összetűzés – befejezését segíthetik elő, hanem már jóval korábban megakadályozhatják valamely konfliktus kieleződését. Igazságosabbá tehetnek bizonyos szabályokat, törvényeket és struktúrákat. Vita tárgyává tehetnek értékeket, tabukat és félelmeket – és ezzel gondoskodhatnak arról, hogy eleve ne hatalmasodjon el az erőszak.

Aztán mindaz, amit a vallási szereplők tesznek, olykor – de egyáltalán nem ritkán – sok éven át tartó kiengesztelődési munkába torkollik. Ez pedig pénzt, helyi jelenlétet és elkötelezettséget igényel. *Kofi Annan*, az ENSZ egykori főtitkára egyszer nagyon világosan megfogalmazta, mit jelent a béke: „Sokkal többet jelent, mint a háború távollétét. Az emberi biztonságot a jövőben nem szabad pusztán katonailag fölfogni. Fel kell ölelnie a gazdasági fejlődést, a társadalmi igazságosságot, a környezetvédelmet, a demokratizálódást, a leszerelést, az emberi jogok elismerését is.”

Ha azt akarjuk, hogy ezt az átfogó értelemben vett békét a vallások is támogassák – sőt legelőször is létrehozzák –, akkor a vallásoknak tanulniuk kell a békét: a mélyseges békét, amelyet külső befolyások nem képesek egykönnyen megrendíteni. Lehetséges-e ez egy olyan Istennel, aki buzogányt lenget, és haragjának villámaival küldi az égből?

Aki az egyik néphez odafordul, a másikhoz nem? Akinek vannak kedvencei, és vannak bűnbakjai?

Modern, felvilágosult emberek számára magától értetődőek a válaszok az iménti kérdésekre. A vallás által támogatott békemunka számára az egész világon hasznos lenne, ha az Istenről szóló tanítás egyúttal „átfogóan” az emberi méltóságról szóló, sokszínű tanítás lenne. Hogyan is mondja a teológus Klaus von Stosch? „Ha a vallások jövőbeni elitjei meghatározó tapasztalatokra tehetnek szert az egyetemeken, akkor képesek lesznek hitelesen és tartósan sikraszállni egymásért a maguk vallási közösségeiben. Együttal hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a vallások többé ne a társadalmi problémák részét alkossák, hanem azok megoldására adott kínálatként lehessen érzékelni őket.”

Britta Baas

Forrás: Publik-Forum 2015/5, Dossier

Az élet lényege a békesség, nem a harc

Nyári táboraink esti tábortüzeinél beszélgetünk, történeteket olvasunk, imádkozunk. Az egyik felolvasott történet címe ez volt: „Addig oltsd a tüzet, míg nem késő” (Lev Tolsztoj: *Járjatok világosságban*, 179. old).

A szomszédok összevesznek egy semmiségen, és megindul az ádáz harc egymás ellen. Pereskednek, gyűlölködnek, verekednek. Az engesztelhetetlenségig meggyűlölik egymást.

A beteg nagyapó csillapítja őket: „Ne hagyjátok elmérgesedni a dolgot... A makacsnak ti isszátok meg a levét... Édes fiam, megvakított a harag... Ha csak ő lenne a rossz, te meg a jó, nem volna köztetek semmi baj... Magad vagy rossz, innen a baj... Hát szabad egy rossz szóra kettővel felelnünk, egy pofonra kettővel visszavágni? Mindezek oka a fene nagy büszkeség!”

Aki a másikkal harcol, azért teszi, mert fölébe akar kerekedni.

- Nekem van igazam!
- Nem tűröm az igazságtalanságot!
- Az én akaratom érvényesül, ha török, ha szakad!
- Nem hagyom, hogy egy senkiházi legyőzzön!

Ezen harcok folyamán nem a békesség születik meg a lelkünkben, hanem az ellenállás, az elhatárolódás, a szembenállás, a legyőzni és megsemmisíteni akarás. Háború ez kicsiben, minden negatívumával együtt.

Alapja a büszkeség, a rártartás, a kivagyiság. Aki azt hiszi, hogy nála van az igazság, a tudás kulcsa, feljebbvalónak hiszi-tudja magát mindenkinél. Ez pedig teret nyit a gőgnek, a nagyképűségnek, a kiválasztottságtudatnak, megadja az alaphangot ahhoz, hogy másokat az én igazságom alattvalóivá tegyek. De ezzel nem a békességet szolgálom, hanem a gyűlöletet, a megvetést, a szembenállást. Ebből nem lesz barátság, meggyőzés, közösség.

Ha az igazság nagy bajnokaként végiggázolok másokon, megalázom, porrá zúrom önbecsülésüket, akár a

legszentebb tanítást hangsúlyozva is, mások lelkébe bele-taposó diktátor leszek, nem tanúságtévő.

A másokat meggyőző érvek soha nemcsak a ráció, az ész szülőttei, hanem a szív gyümölcsei is. Az igazi meggyőzés barátságot, közösséget eredményez. Erre pedig csak a szeretet képes.

Visszapergetve életem eseményeit, azt látom, hogy sokszor harcoltam fölöslegesen, értelmetlenül, rossz módszerekkel, amikor a szívembe-lelkembe beköltözött az előítélet, a szelidséget hangoztatva a harciasság, a szeretetet hangsúlyozva a megvetés, az igazságot tanítva a felsőbbrendűségi érzés.

Az állandó harc lehet narkotikum, életforma, életcél. Aki így él, tönkremegy, meggyűlölik, elveszti életcélját és életkedvét.

Ha nem harcolunk, mi lesz akkor az igazsággal?

„Az igazságnak két nagy védelmezője van minden zsarnokság ellen: a vértanúság és Isten” (Chesterton).

„A szelídek mindig a rövidebbet húzzák, mert nem törekszenek az első vonalba, nem gázolnak bele a másikba, sok dolgról lemaradnak. A békés szeretet folyton ragyogó győzelmeket arat. A jóságos szavú édesapa, a gyöngéd édesanya, a türelmes tanító, a barátságos szomszéd, az engedékeny barát, az engesztelhető ellenfél – mind bizonyosságai annak, hogy ők már meghódították a világot. Mennyire tudunk szeretni egy szerény embert, aki nem ismeri a hivalkodást, nem érvényesíti tűzön-vízen keresztül a maga érdekeit és igazát! Aki mindenhol békét szerz, ahol jár, Isten legméltóbb követe” (Perlaky Lajos: *Az életöröm filozófiája*).

Életünk célja nem a folyamatos harc, hanem a folyamatos békesség. A békesség a legnagyobb tanító erő.

Vincze József